

ΜΑΡΙΑΝΝΑ Β. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ

Η μπρόντη και η οικογενειακή ιστορία συμπίπτει και αλληλεγγύς αποτέλεσαν την πηγή της αστείρευτης δύναμης και έμπνευσης της Μαρίας Β. Βαρδινογιάννη. Η Μαρίας με διεθνή αναγνώριση και ακτινοβολία ξεκινά το ταξίδι της. Μια πρωτοπόρος και οραματίστρια ενός καλύτερου κόσμου, η Μαρίας ίδρυσε

το 1990 τον Σύλλογο Φίλων Παιδιών με καρκίνο «ΕΛΠΙΔΑ», με σκοπό τη στήριξη των παιδιών με καρκίνο και των οικογενειών τους. Σε μια εποχή κατά την οποία δεν υπήρχε στην Ελλάδα καμία απολύτως υποδομή για τη θεραπεία παιδιών με καρκίνο, η Μαρίας και η «ΕΛΠΙΔΑ» αποφάσισαν να προσφέρουν στα Ελληνόπουλα ίσες ευκαιρίες στον τομέα του καρκίνου με τα παιδιά άλλων ευρωπαϊκών κρατών και σε σύντομο χρονικό διάστημα πέτυχαν να αλλάξουν πλήρως το τοπίο της κοινωνικής αλληλεγγύς στην Ελλάδα.

Μέσω πληθώρας πολιτιστικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών και με την υποστήριξη των Ελλήνων κατάφεραν να συγκεντρώσουν πόρους για τις απαραίτητες εγκαταστάσεις. Η οικονομική ενίσχυση δεν δόθηκε στο κράτος, όπως συμβαίνει συνήθως, αλλά ο Σύλλογος «ΕΛΠΙΔΑ» ανέγειρε αυτές τις εγκαταστάσεις υπό την προσωπική επίβλεψη και φροντίδα της Μαρίας Βαρδινογιάννη.

Το πρώτο ογκολογικό νοσοκομείο για παιδιά «Μαρίας Β. Βαρδινογιάννη – ΕΛΠΙΔΑ», προσφορά του συλλόγου «ΕΛΠΙΔΑ» στην Ελλάδα το 2010, εξελίχθηκε σε Κέντρο Αριστείας και παραμένει μοναδικό σε όλη τη χώρα, ενώ είναι ένα από τα κορυφαία ογκολογικά νοσοκομεία της Ευρώπης.

Το όραμα της Μαρίας για έναν κόσμο δίχως σύνορα στην υγεία των παιδιών πήρε μορφή μέσα από το Πρόγραμμα των Αδελφοποιήσεων, εγκαινιάζοντας ένα δίκτυο συνεργασιών με τα κορυφαία σε παγκόσμιο επίπεδο ογκολογικά νοσοκομεία.

Ταυτόχρονα, ο πενταώροφος ξενώνας, που ανέγειρε η «ΕΛΠΙΔΑ» για τις οικογένειες των παιδιών έγινε το δεύτερο σπίτι τους και μια τεράστια αγκαλιά θαλπωρής, υποστήριξης και αγάπης. Η Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη είχε πάντα μια ζεστή αγκαλιά για όλα τα παιδιά με καρκίνο.

Τα ενδιαφέροντα της Μαριάννας ωστόσο εκτείνονταν και πέραν του δικαιώματος στην υγεία. Έτσι, το 1997, ίδρυσε το «Ίδρυμα Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη», μέσω του οποίου ασκεί ένα εκτενές ανθρωπιστικό, εκπαιδευτικό και πολιτιστικό έργο σε διεθνές επίπεδο. Μάλιστα το 2012 γεννιέται το μεγαλύτερο ανθρωπιστικό κίνημα της Ελλάδας, καθώς περισσότεροι από 165.000 νέοι γίνονται εθελοντές δότες μυελού των οστών χάρη στον Σύλλογο «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ», τον οποίο, επίσης, ίδρυσε η Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη. Περισσότεροι από 450 ασθενείς από όλο τον κόσμο κέρδισαν μια δεύτερη ευκαιρία για ζωή, χάρη σε συμβατούς δότες μυελού των οστών του Συλλόγου «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ». Η δράση και η φήμη της Μαριάννας Β. Βαρδινογιάννη πολύ γρήγορα ξεπέρασαν τα σύνορα της Ελλάδας. Η UNESCO την ανακηρύσσει το 1999 σε Πρέσβυ Καλής Θελήσεως, τη μόνη Ελληνίδα πολίτη που έχει τιμηθεί με αυτόν τον τίτλο. Ήταν, επίσης, και η μόνη εκπρόσωπος της Ελλάδας, που υπήρξε μέλος του Board of Trustees της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, ενώ υπήρξε μέλος πολλών άλλων σημαντικών διεθνών ιδρυμάτων.

Το φιλανθρωπικό της έργο, οι αγώνες της για τα ανθρώπινα δικαιώματα και η συμβολή της στη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου έχουν αναγνωρισθεί διεθνώς και έχει τιμηθεί γι' αυτά με κορυφαίες διακρίσεις, όπως το Βραβείο Nelson Mandela το 2020 από τα Ηνωμένα Έθνη, ο Μεγαλόσταυρος του Τάγματος της Ευποιίας της Ελληνικής Δημοκρατίας το 2020, ο τίτλος του Αξιωματικού του Εθνικού Τάγματος της Λεγεώνας της Τιμής της Γαλλικής Δημοκρατίας το 2015, το Βραβείο «Ripple of Hope» του Ιδρύματος «Robert F. Kennedy Human Rights» και πολλά άλλα.

Ομιλία της Μαριάννας Β. Βαρδινογιάννη
κατά τη διάρκεια της τελετής του Βραβείου Nelson Mandela
των Ηνωμένων Εθνών το 2020

«Μεγάλωσα στην Ερμιόνη, μια μικρή πόλη. Κατά τη διάρκεια της παραγμένης περιόδου του ελληνικού εμφύλιου πολέμου προσπάθησαν να συλλάβουν τον πατέρα μου, με αποτέλεσμα μια θυελλώδη χειμερινή νύχτα να αναγκαστούμε να καταφύγουμε μέσα σε ένα μικρό πλοιάριο στον Πειραιά, όπου ζήσαμε σαν πρόσφυγες μέχρι το τέλος του πολέμου.

Η μητέρα μου πάντα πίστευε ότι η παιδεία είναι το σημαντικότερο αγαθό της ανθρωπότητας. Η ίδια με ενθάρρυνε να παρακολουθήσω τα μαθήματα στο γυμνάσιο των Αθηνών, εγώ όμως ήμουν πολύ στενοχωρημένη που άφησα το σπίτι μας.

Τη δεκαετία του 1990 πολλά παιδιά έχασαν τη ζωή τους στην Ελλάδα από καρκίνο. Οι δραματικές προσπάθειες των γονέων να συγκεντρώσουν τα αναγκαία χρήματα για να μεταφέρουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό για θεραπεία με ενέπνευσε στην ίδρυση του Συλλόγου “ΕΛΠΙΔΑ” και στην πρώτη Μονάδα Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών στην Ελλάδα.

Μου ήταν πολύ δύσκολο, ειδικά στην αρχή, να γίνομαι μάρτυρας της αληθινής τραγωδίας, που αντιμετώπιζαν αυτοί οι γονείς και δεν μπορούσα να κοιμηθώ σκεπτόμενη τα δακρυσμένα μάτια των μητέρων των παιδιών, που γεμάτες απελπισία μου ζητούσαν βοήθεια.

Έτσι αποφάσισα να είμαι δυνατή και μάλιστα πήγαινα στα χειρουργεία για να τις ενθαρρύνω κατά τη διάρκεια των δύσκολων επεμβάσεων. Αυτή μου η απόφαση έγινε το σύνθημα με το οποίο ζω: “Η ζωή και ενός μόνο παιδιού αξίζει για να αγωνίζεσαι, και δεν πρόκειται ποτέ να τα παρατήσω”.

Έμαθα πολλά από το παράδειγμα του Nelson Mandela, το αγωνιστικό του πνεύμα, το πάθος, την αποφασιστικότητα, το κουράγιο και τις ιδέες του. Έχουμε ανάγκη στη ζωή μας από έμπνευση και πρότυπα, ώστε να αντιλήσουμε δυνάμεις από μέσα μας για να συνεχίσουμε. Ο Nelson Mandela ήταν για μένα πηγή έμπνευσης και συγκινήθηκα ιδιαίτερα, όταν ανακηρύχθηκε Πρέσβυς Καλής Θελήσεως της UNESCO, καθώς για μένα ήταν περισσότερο από ένας ηγέτης και οραματιστής.

Ήταν και θα είναι για πάντα ένα οικουμενικό σύμβολο του ανθρωπισμού. Τα ενθαρρυντικά του λόγια, “πάντα φαντάζει αδύνατο μέχρι να γίνει πραγματικότητα”, επιβεβαιώνονται καθημερινά μέσα από τα παιδιά του Συλλόγου “ΕΛΠΙΔΑ”, που κερδίζουν τη μάχη με τον καρκίνο.

**«Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΕΝΟΣ ΜΟΝΟ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΑΞΙΖΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΑΓΩΝΙΖΕΣΑΙ,
ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΠΟΤΕ
ΝΑ ΤΑ ΠΑΡΑΤΗΣΩ»**

Ο πρόεδρος Mandela είπε: “Η Εκπαίδευση είναι το ισχυρότερο όπλο που μπορεί να χρησιμοποιήσει κανείς για να αλλάξει τον κόσμο”. Είμαι αφοσιωμένη σε αυτόν τον σκοπό, καθώς πιστεύω στη δύναμη της παιδείας και στους νέους ανθρώπους για να χτίσουμε μια καλύτερη κοινωνία, για ανθρώπινα δικαιώματα στα οποία αφιερώνω το έργο μου».

ΜΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ «ΕΠΕΙΔΗ Η ΑΓΑΠΗ ΕΙΝΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΟΛΑ»

ΜΑΡΙΑΝΝΑ Β. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ:

- ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ (3)
- ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (4)
- ΕΙΡΗΝΗ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ ΘΕΣΜΟΙ (16)
- ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 1: Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και στα δικαιώματα.

Άρθρο 2: Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές ή οποιοσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κοινωνική θέση.

Άρθρο 3: Δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια κάθε ατόμου.

Άρθρο 6: Καθένας, όπου και αν βρίσκεται, έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της νομικής του προσωπικότητας.

Άρθρο 13: Καθένας έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να επιλέγει τον τόπο διαμονής του.

Άρθρο 25: Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να του εξασφαλίσει υγεία και ευημερία, συμπεριλαμβανομένης τροφής, ρουσιισμού, κατοικίας, ιατρικής περίθαλψης, καθώς και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες.

Άρθρο 26: Δικαίωμα στην εκπαίδευση.

Άρθρο 27: Δικαίωμα συμμετοχής στην πολιτιστική ζωή.

Άρθρο 29: Κάθε άτομο έχει καθήκοντα απέναντι στην κοινότητα.

Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- Ποια ήταν η Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη;
- Ποιες εμπειρίες ενέπνευσαν τη Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη να αναλάβει δράση;

- Γιατί είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τα δικαιώματα του παιδιού;
- Γιατί είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε την υγεία ως βασικό ανθρώπινο δικαίωμα;
- Γιατί είναι σημαντικό να καταλάβουμε τα δικαιώματα των προσφύγων;
- Με ποιους τρόπους προάγει το έργο του «Ιδρύματος Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη» τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης;
- Ποια εμπόδια επηρεάζουν την εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και τα δικαιώματα των προσφύγων;
- Τι μπορεί να γίνει για να αρθούν τα εμπόδια και τα σύνορα που επηρεάζουν αρνητικά τα δικαιώματα των παιδιών και των προσφύγων;
- Πώς μπορεί η φωνή σου να στηρίξει τα δικαιώματα των άλλων;
- Γιατί είναι σημαντικό το δικαίωμα στη γνώση της ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς του καθενός;

Χρονοδιάγραμμα

Ευέλικτοι εκπαιδευτές μπορούν να διδάξουν μια ενότητα ή ολόκληρο το κεφάλαιο.

Στόχοι

Στο τέλος του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι θα:

- Μάθουν ποια ήταν η Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη.
- Εξετάσουν τις συνθήκες που επηρεάζουν τα δικαιώματα των παιδιών, των γυναικών και των προσφύγων.
- Δημιουργήσουν δράσεις, οι οποίες θα αφορούν στα δικαιώματα των παιδιών και των προσφύγων.
- Συζητήσουν τη σημασία της εκπαίδευσης και της ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση.
- Συζητήσουν τη σημασία της επαρκούς υγειονομικής περίθαλψης χωρίς σύνορα και τον ρόλο του Συλλόγου Φίλων Παιδιών με καρκίνο «ΕΛΠΙΔΑ».
- Περιγράψουν βασικά γεγονότα και τη συμβολή τους στην προσφυγική κρίση.
- Καταλάβουν τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Καταλάβουν τα βήματα για να μετριαστούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

- Αξιολόγηση ιστορικών γεγονότων
- Γραφή
- Χρήση διαγραμμάτων για την οργάνωση πληροφοριών
- Προφορικές συζητήσεις
- Εξαγωγή συμπερασμάτων
- Εφαρμογή γνώσης

ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

- Ελευθερία, Αξιοπρέπεια, Δικαίωμα στη Ζωή, Ελευθερία από Διακρίσεις και Βασανιστήρια, Ελευθερία Έκφρασης, Επαρκές Βιοτικό Επίπεδο, Κοινωνική Ασφάλεια, Εκπαίδευση, Υγεία, Ασφάλεια, Ατομικό Καθήκον και Υπευθυνότητα

Προπαρασκευαστικό Στάδιο / Εισαγωγική Δραστηριότητα

Εισαγωγή στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στον Ακτιβισμό για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

- Εισαγωγή στην Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα | Ηνωμένα Έθνη
(<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>)

Η εικονογραφημένη έκδοση της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (<https://www.un.org/en/udhrbook/>)

- Ανοικτού τύπου ερωτήσεις:
Ποια πιστεύεις ότι είναι τα ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ που πρέπει να έχει κάθε άνθρωπος; Μπορούν να είναι ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ή ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ.
Ποια δικαιώματα πιστεύεις ότι δεν έχουν οι άνθρωποι σήμερα και ΘΑ ΕΠΙΡΕΠΕ να έχουν;
Υπάρχουν δικαιώματα τα οποία εμείς/εσύ θεωρούμε ως δεδομένα;

- Γράψτε αυτή τη ρήση στον πίνακα ή στον προβολέα.

Η ανθρώπινη ιστορία διαμορφώνεται από αναρίθμητες και ποικίλες πράξεις θάρρους και πίστης

Robert Kennedy, 1966

1. Αφού δώσετε στους εκπαιδευόμενους χρόνο να σκεφτούν πάνω στο απόσπασμα, χωρίστε τους σε μικρές ομάδες των δύο έως τριών ατόμων. Ρωτήστε τους: «Τι σημαίνει να έχει κανείς θάρρος; Τι πρέπει να έχει κανείς για να έχει πίστη; Μπορείτε να σκεφτείτε συγκεκριμένες περιπτώσεις για τις οποίες έχετε διαβάσει ή υπήρξατε οι ίδιοι μάρτυρες θάρρους και πίστης;» Αφήστε τους να συζητήσουν για λίγα λεπτά. Καταγράψτε στον πίνακα διάφορες ιδέες. Με την εξέλιξη της συζήτησης, ρωτήστε κάθε ομάδα τις ακόλουθες ερωτήσεις σε μια συζήτηση που περιλαμβάνει όλη την τάξη:

- α. Με τι μοιάζουν κατά τη γνώμη σας το θάρρος και η πίστη;
- β. Το θάρρος και η πίστη σημαίνουν κάτι διαφορετικό για άνδρες και γυναίκες;
- γ. Αλλάζει η σημασία του θάρρους και της πίστης ανάλογα με την ηλικία των ανθρώπων, τις εθνικές ομάδες ή τις κοινωνικές τάξεις;
- δ. Μοιραστείτε μια ιστορία, στην οποία υπήρξατε μάρτυρες σε πράξεις θάρρους ή πίστης στην ανθρωπότητα.

2. Η Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη επέδειξε θάρρος και πίστη στην ανθρωπότητα σε όλη τη διάρκεια της ζωής της. Στις ακόλουθες δραστηριότητες θα μάθετε περισσότερα για τους τομείς στους οποίους εργάστηκε με πάθος: Υγεία Παιδιών, Γυναίκες, Πολιτιστική Κληρονομιά, Εκπαίδευση και Πρόσφυγες. Καθώς θα μαθαίνετε γι' αυτά τα ζητήματα, εντοπίστε δύο-τρία θέματα που έχουν ξεχωριστή σημασία για εσάς και γράψτε σε ένα ημερολόγιο ή σημειωματάριο τους λόγους για τους οποίους αυτά σημαίνουν κάτι για εσάς.

ΓΙΝΕ ΥΠΕΡΜΑΧΟΣ

Αφού καταγράψετε τις σκέψεις σας για τα θέματα που σας ενδιαφέρουν, το επόμενο βήμα είναι να δημιουργήσετε ένα πλάνο ενεργειών.

Καθώς ξεκινάτε να σκέφτεστε το πλάνο ενεργειών σας, λάβετε υπόψη σας τα παρακάτω στη στρατηγική σας για αλλαγή:

Εισαγωγή στα Θετικά και Αρνητικά Δικαιώματα

- Η διάκριση ανάμεσα στα θετικά και αρνητικά δικαιώματα έγκειται στο εάν απαιτούν **ενεργή επέμβαση ή μη ανάμειξη**.
- Τα **Θετικά Δικαιώματα** εμπιρεύουν την υποχρέωση της παροχής ή εγγύησης συγκεκριμένων υπηρεσιών, ενώ συχνά περιλαμβάνουν και την κατανομή των απαραίτητων πόρων.
- Τα **Θετικά Δικαιώματα** απαιτούν την ενεργή επέμβαση ή τη διασφάλιση ορισμένων αγαθών ή υπηρεσιών από την πλευρά της κυβέρνησης ή από άλλους θεσμούς, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα άτομα θα μπορούν να τα απολαμβάνουν.

Τα παραδείγματα περιλαμβάνουν:

Δικαίωμα στην Υγειονομική Περίθαλψη

Παροχή πρόσβασης στους πολίτες σε ιατρικές υπηρεσίες και υποδομές. Αυτό μπορεί να αφορά κρατικά νοσοκομεία, κλινικές, προγράμματα υγειονομικής ασφάλισης.

Δικαίωμα στην Εκπαίδευση

Παροχή και διασφάλιση πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων σχολείων, εκπαιδευτικών και εκπαιδευτικού υλικού.

Τα **Αρνητικά Δικαιώματα** απαιτούν την προστασία ατομικών ελευθεριών και αυτονομίας μέσω της αποχής από επεμβάσεις και ενέργειες, οι οποίες θα μπορούσαν να παραβιάσουν τις ατομικές ελευθερίες. Πρόκειται για δικαιώματα τα οποία επιβάλλουν καθήκοντα σε άτομα ή στην κοινωνία να απέχουν από την παρέμβαση στις εγγενείς ελευθερίες και επιλογές του ατόμου. Απαιτούν, επίσης, τη μη παρέμβαση ή αποχή από ορισμένες ενέργειες, που θα μπορούσαν να παραβιάσουν αυτά τα δικαιώματα.

Ελευθερία Λόγου

Απαιτείται από τις κυβερνήσεις και άλλα άτομα ή οντότητες να μη λογοκρίνουν ή να απαγορεύουν τον λόγο της ατομικής έκφρασης της γνώμης.

Δικαίωμα στην Ιδιωτικότητα

Τα άτομα έχουν το δικαίωμα στην ελευθερία από αδικαιολόγητη εισβολή ή παρακολούθηση από την κυβέρνηση ή από ιδιώτες.

Ενότητα 1: Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Παιδιών

Με τα λόγια της:

«Στους δύσκολους καιρούς που βιώνουμε ακόμη και βασικές αξίες, όπως η ειρήνη, η κοινωνική δικαιοσύνη, η υγεία, η εκπαίδευση, αλλά και το ίδιο το δώρο της ζωής, δεν μπορούν δυστυχώς να θεωρούνται δεδομένα.

Ο αγώνας για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι πιο σημαντικό τώρα από ποτέ. Σύμβολα που αφιέρωσαν τη ζωή τους στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως ο Nelson Mandela, αποτελούν το φως που φωτίζει και οδηγεί τον δρόμο μας.

Αυτή η εξαιρετικά σημαντική διάκριση αποτελεί μια αναγνώριση του αγώνα κατά του παιδικού καρκίνου και το έργο του Ιδρύματός μου για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκπαίδευση και στην κοινωνία.

Το Παιδιατρικό Ογκολογικό Νοσοκομείο μας στην Αθήνα, ένα από τα πλέον προηγμένα νοσοκομεία όλης της Ευρώπης, αποτελεί σημαντικό επίτευγμά μας στο πλαίσιο του οράματός για έναν κόσμο χωρίς σύνορα στην υγεία των παιδιών. Προκειμένου να προστατέψουμε την υγεία των παιδιών, το νοσοκομείο μας είναι πάντα έτοιμο να ανταποκριθεί σε οποιοδήποτε διεθνές αίτημα για βοήθεια, όπως για παράδειγμα κάναμε πρόσφατα στην περίπτωση παιδιών με καρκίνο από την Ουκρανία.

Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και οι προτεραιότητες της UNESCO για την παιδεία, την ειρήνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την πολιτιστική κληρονομιά και τον διάλογο μεταξύ των πολιτισμών αποτελούν τους ακρογωνιαίους λίθους για το Ίδρυμά μας, στην προσπάθεια να στηρίξουμε ευπαθείς ομάδες και να εισάγουμε στα ελληνικά σχολεία την εκπαίδευση πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα, παρέχοντας έτσι στους μαθητές συγενή παραδείγματα και νέες ευκαιρίες».

«Επόμενος στόχος μας να καταφέρουμε 4 στα 4 παιδιά να γίνονται καλά! Είναι το στοίχημά μας, η προσευχή μας. Είναι το όνειρό μας και θα αγωνιστούμε να γίνει πραγματικότητα!»

«Ονειρεύομαι κάποια στιγμή το νοσοκομείο αυτό να μην έχει ούτε ένα άρρωστο παιδί και να μετατραπεί σε μια απέραντη παιδική χαρά».

Η Ηγεσία της:

«Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, απαιτούμε από τα κράτη να εγγυηθούν στους νέους της χώρας τους ένα απρόσκοπτο εκπαιδευτικό σύστημα, με δωρεάν και πλήρη παιδεία, απαραίτητο για να μπορέσουν να δημιουργήσουν ένα πολιτιστικό υπόβαθρο που θα προωθεί την έφεση στις τέχνες και την πνευματική ικανότητα, και θα τους επιτρέψει να ενταχθούν στη ζωή ως υπεύθυνα άτομα με συναίσθηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους, αλλά και να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους στους τομείς των επιλογών τους».

Από τη Διακήρυξη των Δελφών για τα Παιδιά και την Ειρήνη:

Μέρος 1: Τα Παιδιά και το Δικαίωμα στην Υγειονομική Περίθαλψη

Το δικαίωμα στην υγεία είναι καθολικό και καλύπτει ένα ευρύ πεδίο στοιχείων, τα οποία μας επιτρέπουν να διάγουμε μια υγιή ζωή, όπως για παράδειγμα το ασφαλές πόσιμο νερό, η επαρκής υγιεινή, το ασφαλές φαγητό, υγιείς συνθήκες εργασίας και άλλα.

Άλλοι βασικοί παράγοντες του δικαιώματος στην υγεία είναι:

Προσβασιμότητα: Οι υποδομές, τα αγαθά και οι υπηρεσίες υγείας θα πρέπει να είναι προσιτά, φυσικά προσβάσιμα και θα πρέπει να παρέχονται χωρίς διακρίσεις.

Διαθεσιμότητα: Θα πρέπει να υπάρχει επάρκεια σε λειτουργικές δημόσιες υποδομές υγείας και περίθαλψης, σε αγαθά και υπηρεσίες.

Αποδοχή: Οι ως άνω υποδομές, τα αγαθά και οι υπηρεσίες, θα πρέπει να παρέχονται με σεβασμό στην ιατρική ηθική και θα πρέπει να είναι ευαισθητοποιημένες σε θέματα φύλου, με σεβασμό στην πολιτισμική διαφορετικότητα.

Υψηλή ποιότητα: Οι υποδομές υγείας, τα αγαθά και οι υπηρεσίες πρέπει να είναι επιστημονικά και ιατρικά κατάλληλα και σε κατάσταση καλής λειτουργίας.

Συμμετοχή: Οι δικαιούχοι υγειονομικής περίθαλψης θα πρέπει να έχουν λόγο στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των πολιτικών υγείας που τους αφορούν.

Λογοδοσία: Οι πάροχοι υγείας και τα κράτη θα πρέπει να λογοδοτούν για την τήρηση των υποχρεώσεων ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα στη δημόσια υγεία. Οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναζητούν αποτελεσματικά μέσα για παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους, όπως για παράδειγμα η άρνηση υπηρεσιών υγείας.

Ελευθερίες: Οι άνθρωποι θα πρέπει να είναι ελεύθεροι από μη συναινετικές ιατρικές θεραπείες, όπως είναι τα ιατρικά πειράματα ή η εξαναγκαστική στείρωση, τα βασανιστήρια και άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή ταπεινωτικές συμπεριφορές ή τιμωρίες.

Δικαιώματα: Οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα να έχουν την ευκαιρία να απολαμβάνουν το υψηλότερο διαθέσιμο επίπεδο υγείας. Έχουν το δικαίωμα στην πρόληψη, τη θεραπεία και τον έλεγχο ασθενειών, στην πρόσβαση σε απαραίτητα φάρμακα, καθώς και στην παροχή μητρικής, παιδιατρικής και αναπαραγωγικής υγείας, μεταξύ των άλλων δικαιωμάτων.

Δραστηριότητα Φακέλου Πρόκλησης

Η δραστηριότητα αυτή θα βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να εξετάσουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στη λήψη ποιοτικής υγειονομικής περίθαλψης μέσω μιας μοναδικής δραστηριότητας που περιλαμβάνει γραπτό λόγο και συζήτηση.

1. Γράψτε σε έναν φάκελο μία από τις ακόλουθες ερωτήσεις που σχετίζονται με βασικές πτυχές του δικαιώματος στην υγεία και η οποία συμβάλλει σε μια υγιή ζωή.

- Προσβασιμότητα: Είναι προσιτές και φυσικά προσβάσιμες οι υποδομές υγείας, τα αγαθά και οι υπηρεσίες;
- Διαθεσιμότητα: Θεωρείτε ότι υπάρχει επαρκής αριθμός σε λειτουργία δημοσίων υποδομών υγείας και υγειονομικής περίθαλψης στην κοινότητά σας;
- Αποδοχή: Είναι οι προσβάσιμες σε εσάς υποδομές υγείας ευαισθητοποιημένες σε θέματα φύλου και με σεβασμό στην πολιτισμική διαφορετικότητα;
- Υψηλή ποιότητα: Δώστε παραδείγματα υποδομών υγείας, αγαθών και υπηρεσιών, οι οποίες είναι επιστημονικά και ιατρικά κατάλληλες και σε κατάσταση καλής λειτουργίας.

- Συμμετοχή: Γιατί είναι σημαντικό οι δικαιούχοι υγειονομικής περίθαλψης να έχουν λόγο στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των πολιτικών υγείας που τους αφορούν;
- Λογοδοσία: Με ποιους τρόπους μπορούμε να καταστήσουμε τους παρόχους υγείας και τα κράτη υπόλογους για τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για δημόσια υγεία;
- Ελευθερίες: Για ποιους λόγους θα προέβαινε ένας πάροχος υγείας ή ένα κράτος σε μη συναινετικές ιατρικές θεραπείες, όπως είναι τα ιατρικά πειράματα ή η αναγκαστική στειρώση, τα βασανιστήρια και άλλες σκληρές και απάνθρωπες ή ταπεινωτικές συμπεριφορές ή τιμωρίες;
- Δικαιώματα: Θεωρείτε ότι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα στη δυνατότητα να απολαμβάνουν το υψηλότερο διαθέσιμο επίπεδο υγείας, να έχουν το δικαίωμα στην πρόληψη, στη θεραπεία και στον έλεγχο ασθενειών, στην πρόσβαση σε απαραίτητα φάρμακα, καθώς και στην παροχή μητρικής, παιδιατρικής και αναπαραγωγικής υγείας, μεταξύ των άλλων δικαιωμάτων;
- Τι μπορεί να αποτρέψει τα παιδιά από το να έχουν τα ίδια δικαιώματα στην υγεία όπως οι ενήλικοι;

2. Χωρίστε την τάξη σε μικρές ομάδες.

3. Δώστε σε κάθε ομάδα τόσες καρτέλες ευρετηρίου 3Χ5 όσοι είναι και οι φάκελοι.

4. Μοιράστε έναν φάκελο σε κάθε ομάδα. Ζητήστε από τις ομάδες να απαντήσουν στην ερώτηση που είναι γραμμένη στον φάκελό τους και να καταγράψουν την απάντηση σε μια καρτέλα ευρετηρίου. Εν συνεχεία, ζητήστε τους να τοποθετήσουν την καρτέλα μέσα στον φάκελο.

5. Ζητήστε από τις ομάδες να περιφέρουν τους φακέλους μεταξύ τους, προσέχοντας ωστόσο να μη διαβάσουν τις απαντήσεις της άλλης ομάδας, όσο εκείνοι θα συντάσσουν τη δική τους απάντηση. Θα πρέπει να γράψουν τη δική τους απάντηση σε μια νέα καρτέλα ευρετηρίου και να την τοποθετήσουν στον φάκελο και μετά να θέσουν το φάκελο ξανά σε κυκλοφορία μεταξύ των ομάδων.

6. Αφού κάθε ομάδα απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις, ζητήστε τους να διαλέξουν από τον φάκελο που έχουν μπροστά τους την καλύτερη κατά τη γνώμη τους απάντηση και να τη μοιραστούν με την υπόλοιπη τάξη. Ζητήστε από τους εκπαιδευμένους την άποψη ή τα σχόλιά τους για τις απαντήσεις των ερωτήσεων.

ΓΙΝΕ ΥΠΕΡΜΑΧΟΣ

Πώς θα αντιμετωπίσετε το ζήτημα της πρόσβασης σε επαρκή υγειονομική περίθαλψη;

Είναι ένα Θετικό ή Αρνητικό Δικαίωμα;

- Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να συνδέσουν τις δικές τους πιθανές λύσεις με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.
- Παρακινήστε τους εκπαιδευόμενους σε μια συζήτηση με τις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Με ποιους τρόπους προάγουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης την προσβασιμότητα σε επαρκή υγειονομική περίθαλψη;
 - Ποιες δράσεις μπορώ να αναλάβω για να βοηθήσω στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;
 - Με ποιον τρόπο ενθαρρύνουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης τα άτομα να γίνουν υπερασπιστές των δικαιωμάτων;

Μέρος 2: Παιδιά: Το Δικαίωμα στην Εκπαίδευση

- Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να διαβάσουν το Άρθρο 26 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τον στόχο υπ' αρ. 4 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και να υπογραμμίσουν λέξεις-κλειδιά και έννοιες, οι οποίες τους εκφράζουν.

Άρθρο 26 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

1. Καθένας έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται για όλους. Η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι ανοικτή σε όλους, υπό ίσους όρους, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

2. Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της αν-

θρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και να ευνοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης.

Στόχος υπ' αρ. 4 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης

Διασφάλιση συμπεριληπτικής και δίκαιης ποιότητας εκπαίδευσης και προώθηση των ευκαιριών για διά βίου μάθηση για όλους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

- Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους, χωρισμένους σε μικρές ομάδες, να καταγράψουν το είδος της εκπαίδευσης που χρειάζονται, προκειμένου να πετύχουν τους μελλοντικούς τους στόχους.
- Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να επανέλθουν ως ομάδες και ζητήστε από ένα μέλος κάθε ομάδας να καταγράψει τις απαντήσεις.
- Ρωτήστε τους εκπαιδευόμενους τι θα είχε συμβεί εάν δεν είχαν ποτέ τη δυνατότητα να φοιτήσουν σε σχολείο και εάν δεν μπορούσαν να διαβάσουν ή να γράψουν. Τι θα συνέβαινε εάν υποχρεώνονταν να εγκαταλείψουν το σχολείο μετά την πρωτοβάθμια φοίτηση; Με ποιον τρόπο θα επηρέαζε αυτό τη δυνατότητά τους να πετύχουν τους στόχους τους;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

- Σε ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού σχεδιάστε το περίγραμμα ενός δέντρου. Μην ανησυχείτε πώς μοιάζει το δέντρο σας, αρκεί να έχει ρίζες, κορμό, κλαδιά και κάποια φρούτα.
- Γράψτε τη λέξη «εκπαίδευση» στον κορμό του δέντρου σας.
- Μετά αναλογιστείτε τους λόγους για τους οποίους κάποια παιδιά και νέοι άνθρωποι δεν έχουν τη δυνατότητα να πάνε στο σχολείο. Γράψτε τους λόγους στις ρίζες του δέντρου.
- Τώρα, σκεφτείτε ποιες είναι οι συνέπειες της αδυναμίας φοίτησης στο σχολείο. Έχοντας κατά νου την εργασία σας στη Δραστηριότητα αρ. 1, γιατί θεωρείτε το σχολείο τόσο σημαντικό για εσάς;
- Γράψτε τις πιθανές συνέπειες στα κλαδιά του δέντρου σας.
- Τέλος, σκεφτείτε πιθανές λύσεις για το ζήτημα αυτό. Καταγράψτε τις ιδέες σας στα φρούτα του δέντρου.

- Για παράδειγμα, ένας τρόπος θα ήταν να ζητήσει κανείς από τις κυβερνήσεις να αυξήσουν τις δαπάνες για την παιδεία. Τα κονδύλια θα μπορούσαν να διατεθούν για την εκπαίδευση των δασκάλων ή για την απόκτηση τεχνολογικού εξοπλισμού ή πρόσβασης στο διαδίκτυο. Ένα άλλο παράδειγμα θα ήταν η περίπτωση ενός μαθητή που δεν θέλει να πάει στο σχολείο εξαιτίας του bullying (σχολικός εκφοβισμός). Μια λύση θα μπορούσε να είναι να ζητήσει κανείς από το σχολείο να εντάξει στο πρόγραμμα βέλτιστες πρακτικές για την αντιμετώπιση του bullying (σχολικού εκφοβισμού) στο σχολικό περιβάλλον.
- Δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις. Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να ωθήσει τους εκπαιδευόμενους να προβληματιστούν πάνω στο ζήτημα.

ΓΙΝΕ ΥΠΕΡΜΑΧΟΣ

**Με ποιον τρόπο θα αντιμετωπίσετε το ζήτημα της πρόσβασης στην εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα;
Πρόκειται για Θετικό ή Αρνητικό Δικαίωμα;**

- Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να συνδέσουν τις ενδεχόμενες λύσεις τους με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.
- Παρακινήστε τους εκπαιδευόμενους σε μια συζήτηση με τις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Με ποιον τρόπο συμβάλλουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης στην προώθηση της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα;
 - Ποιες δράσεις μπορεί να αναλάβει ο καθένας για να βοηθήσει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;
 - Με ποιους τρόπους ενθαρρύνουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης τα άτομα στο να γίνουν υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;

Ενότητα 2: Πρόσφυγες, με Έμφαση στη Γλώσσα και τη Γεωγραφία

Με τα δικά της λόγια:

«Η αρχή του ανθρωπισμού, που αφορά στην πρόληψη του ανθρώπινου πόνου σε οποιοδήποτε σημείο και με οποιαδήποτε μορφή, αποτελεί θεμέλιο για κάθε δράση αλληλεγγύης. Σκοπός της είναι η προστασία της ζωής και της υγείας, αλλά και η εξασφάλιση του σεβασμού της ανθρώπινης ύπαρξης και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Ο ανθρωπισμός προάγει την αμοιβαία κατανόηση, τη φιλία, τη συνεργασία και τη διαρκή ειρήνη μεταξύ όλων των ανθρώπων και μπορεί να εντοπιστεί στη συλλογική δράση οργανισμών αλλά και μεμονωμένων ατόμων, όπως είναι ο καθένας από εσάς, αγαπημένοι μου φίλοι. Ακριβώς επειδή ο ανθρωπισμός και η αλληλεγγύη δεν έχουν χρώμα, εθνικότητα ή θρησκεία. Πηγάζουν απευθείας από το αίσθημα αγάπης για τον συνάνθρωπο και τη συμπόνια, αλλά και από το αίσθημα ευθύνης και επίγνωσης, και μπορούν να μεταμορφώσουν τον κόσμο μας, τις χώρες μας, τις κοινωνίες μας, ακόμη και τη ζωή μιας οικογένειας, ενός ανθρώπου, ενός παιδιού. Και γι' αυτά σίγουρα αξίζει να αγωνιστεί κανείς.

Το 2015, όπως γνωρίζετε οι περισσότεροι, οι ηγέτες του κόσμου υιοθέτησαν την ατζέντα 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και δεσμεύτηκαν να μην αποκλειστεί κανείς. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να απευθυνθούμε σε όλους και να παρακινήσουμε όλες τις γυναίκες, τους άντρες, τα κορίτσια, τα αγόρια να γίνουν παράγοντες μιας θετικής μεταμόρφωσης. Ταυτόχρονα σημαίνει να υποστηρίξουμε πρόσφυγες και μετανάστες, απαλείφοντας τις ελλείψεις στην εκπαίδευση, και να αγωνιστούμε για την εξάλειψη της σεξουαλικής και της έμφυλης βίας. Η διεθνής κοινότητα έχει αναγνωρίσει ότι αντιμετωπίζουμε πλέον ορισμένες από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της εποχής μας, καθώς επίσης και την αναγκαιότητα να δεσμευτούμε προκειμένου να μεταμορφώσουμε τις ζωές, όσων διατρέχουν κίνδυνο, χωρίς να εγκαταλείψουμε κανέναν».

«Επιπλέον, οι νέοι άνθρωποι μπορούν να διαδραματίσουν έναν πολύ σημαντικό ρόλο στην αλλαγή νοοτροπίας και στάσης απέναντι στα πράγματα. Είναι άλλωστε οι μελλοντικοί ηγέτες και πρέπει να είναι μέρος της ανάπτυξης των λύσεων. Οι φωνές τους πρέπει πάντοτε να ακούγονται».

«Την ίδια στιγμή, πολλοί πρόσφυγες που εργάζονται σε αστικά κέντρα αντιμετωπίζουν δυσχερείς συνθήκες εργασίας, διακρίσεις και ξενοφοβία. Οι γυναίκες πρόσφυγες συχνά έρχονται αντιμέτωπες με μια “τριπλή διάκριση”, ως

γυναίκες, ως απροστάτευτες εργαζόμενες και ως μετανάστριες. Η σύγχρονη πραγματικότητα της παγκόσμιας κινητικότητας απαιτεί τη διαχείριση της ποικιλομορφίας, η οποία είναι ο πλούτος της ανθρωπότητας, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί την ευζωία μας. Η βιωσιμότητα των πόλεων και των εθνών μας εξαρτάται από τη διατήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αξιών της δικαιοσύνης, ισότητας και συμπερίληψης, καθώς και της ανάληψης ευεργετικής δράσης με συμπόνια και αλληλεγγύη».

Σχεδιάστε ένα χρονολόγιο

Η δραστηριότητα αυτή θα βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να καταλάβουν την ιστορία και τα γεγονότα που συνδέονται με την προσφυγική κρίση.

Οι εκπαιδευόμενοι χωρισμένοι σε μικρές ομάδες θα ερευνήσουν και θα ανακεφαλαιώσουν τις προσφυγικές ροές από τις χώρες προέλευσης στη νέα χώρα. Εν συνεχεία θα ετοιμάσουν μια σύντομη παρουσίαση, είτε σε προφορική είτε σε ψηφιακή μορφή (προβολή διαφανειών, καταχώριση σε ιστοσελίδα ή άλλης μορφής).

1. Χωρίστε την τάξη σε μικρές ομάδες και μοιράστε το εκτυπωμένο χρονολόγιο σε κάθε ομάδα. Εν συνεχεία αναθέτετε σε κάθε ομάδα να ερευνήσει μια χώρα ή να ζητήσει από τους εκπαιδευόμενους να διαλέξουν μία.
2. Δώστε χρόνο στους εκπαιδευόμενους να μελετήσουν τα ιστορικά στοιχεία του χρονολογίου και κατόπιν να συντάξουν μια σύντομη περιγραφή του γεγονότος.
3. Αναθέστε σε κάθε ομάδα την εκπόνηση ενός χρονολογίου είτε σε μορφή αφίσας είτε ως ψηφιακή παρουσίαση (προβολή διαφανειών, ιστοσελίδα).
4. Δώστε την ευκαιρία σε όλους τους εκπαιδευόμενους να παρουσιάσουν το χρονολόγιό τους στην τάξη ή να το δημοσιεύουν διαδικτυακά.

Ερωτήσεις αναστοχασμού

Εξετάστε μαζί με τους εκπαιδευόμενους τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Επανεξετάστε τα ζητήματα, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και ως προς τη χώρα που διερευνάται, τα οποία αντιμετώπισαν στο πλαίσιο του χρονολογίου.
2. Ποια γεγονότα σας ήταν οικεία και ποια εντελώς νέα; Ποια σας προκάλεσαν μεγαλύτερη έκπληξη και γιατί;

3. Ποιο ζήτημα/γεγονός νιώθετε ότι είχε τη μεγαλύτερη επίπτωση στην υπό εξέταση χώρα οδηγώντας ανθρώπους στη φυγή; Εξηγήστε γιατί;
4. Ποια από τα ζητήματα που αναγράφονται στο χρονολόγιο αντιμετωπίζει ακόμη η χώρα και η διεθνής κοινότητα στη σημερινή εποχή; Πόσο καλά θεωρείτε ότι η διεθνής κοινότητα αντιμετωπίζει αυτά τα ζητήματα; Τεκμηριώστε την απάντησή σας.
5. Πώς ανταποκρίθηκαν οι χώρες υποδοχής; Ποια εργαλεία και πόροι διατέθηκαν στις κοινωνίες υποδοχής και στις κοινωνίες προσφύγων; Με ποιον τρόπο προσέφεραν οι κοινωνίες υποδοχής ικανή εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη;

ΓΙΝΕ ΥΠΕΡΜΑΧΟΣ

Πώς θα αντιμετωπίσετε το ζήτημα των δικαιωμάτων των προσφύγων; Πρόκειται για Θετικό ή Αρνητικό Δικαίωμα;

- Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να συνδέσουν τις ενδεχόμενες λύσεις τους με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.
- Παρακινήστε τους εκπαιδευόμενους σε μια συζήτηση με τις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Με ποιον τρόπο συμβάλλουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης στην προώθηση της πρόσβασης σε επαρκή υγειονομική περίθαλψη;
 - Ποιες δράσεις μπορεί να αναλάβει ο καθένας για να βοηθήσει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;
 - Με ποιους τρόπους ενθαρρύνουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης τα άτομα στο να γίνουν υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;

Ενότητα 3: Η πολιτιστική σας κληρονομιά και κατανόηση των κινδύνων: Προστασία και διατήρηση

Με τα δικά της λόγια:

«Κάθε πολιτισμός αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κομμάτι του κόσμου μας και πρέπει να προστατευτεί και να αναδειχτεί μαζί με τη δική μας πολιτιστική κληρονομιά ως η ταυτότητα της ανθρωπότητας!»

Η Ηγεσία της:

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΝΑΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΑΞΙΑΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Κατά την επέτειο των 2.500 ετών από τη μάχη των Θερμοπυλών
και τη ναυμαχία της Σαλαμίνας
Εμείς οι σύγχρονοι Έλληνες και όλη η πολιτισμένη ανθρωπότητα
ενθυμούμαστε τα επιτεύγματα των προγόνων μας,
οι οποίοι αντιστάθηκαν και αγωνίστηκαν για την Ελευθερία,
τον Πολιτισμό και τις Αξίες
ακόμη και όταν ο Αγώνας έμοιαζε μάταιος,
Έχουμε βαθιά συναίσθηση της Θυσίας τους στις Θερμοπύλες
Και της στάσης τους στο στενό της Σαλαμίνας,
Είμαστε περήφανοι γιατί πάνω στα θεμέλια αυτών των Νικών ιδρύσαμε και
Αναπτύξαμε αυτό που σήμερα αποτελεί τον παγκόσμιο πολιτισμό
Χάρη στο όραμα των Φιλοσόφων και του Αλεξάνδρου,
Είμαστε αποφασισμένοι να υπηρετούμε πάντα αυτά τα ιδανικά
για την προαγωγή της ανθρωπότητας και του κόσμου που αυτή δημιούργησε,
Ως αδέρφια που γεννήθηκαν από πολλούς πολιτισμούς,

Διακηρύσσουμε,

Από τα ιερά χώματα της Αττικής και της Ελλάδας,
ότι η Ελευθερία, ο Πολιτισμός, οι Αξίες, τα Ιδανικά που καθιερώθηκαν με αγώνα
και φύτρωσαν από το αίμα των Ηρώων, διαχρονικά σ' αυτή τη γη,
θα συγκροτούν αείποτε, τον πυρήνα της Ύπαρξής μας
και την Παρακαταθήκη μας, για τις γενιές που θ' ακολουθήσουν.

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2020

Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να διαβάσουν τον ορισμό των Ηνωμένων Εθνών για την πολιτιστική κληρονομιά:

«Η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει τέχνεργα, μνημεία, σύνολα κτιρίων και χώρους, καθώς και μουσεία, τα οποία διαθέτουν εύρος αξιών, συμπεριλαμβανομένης της συμβολικής, ιστορικής, καλλιτεχνικής, αισθητικής, εθνολογικής ή ανθρωπολογικής, επιστημονικής και κοινωνικής σημασίας. Περιλαμβάνει την υλική πολιτιστική κληρονομιά (κινητή, ακίνητη και υποβρύχια), την άυλη κληρονομιά ενταγμένη στον πολιτισμό, καθώς και των αντικειμένων φυσικής κληρονομιάς, χώρων ή μνημείων. Ο ορισμός αποκλείει την άυλη κληρονομιά που συνδέεται με άλλα πολιτιστικά πεδία, όπως φεστιβάλ, γιορτές κ.ά. Καλύπτει τη βιομηχανική κληρονομιά και τις βραχογραφίες σε σπήλαια».

Η έννοια της κληρονομιάς αντανακλά τον δυναμικό χαρακτήρα που έχει αναπτυχθεί, κατασκευαστεί ή δημιουργηθεί, ερμηνευθεί ή επανερμηνευθεί ιστορικά και έχει μεταλαμπαδευθεί από γενιά σε γενιά.

Η πολιτιστική κληρονομιά συνδέει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον, δεδομένου ότι περιλαμβάνει στοιχεία που έχουν κληρονομηθεί από το παρελθόν, τα οποία θεωρούνται ότι έχουν τόσο σημασία στη σημερινή εποχή ώστε οι ιδιώτες και οι κοινωνίες επιθυμούν να κληροδοτήσουν στις μελλοντικές γενιές.

Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να διερευνήσουν τη δική τους πολιτιστική κληρονομιά.

1. Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους, χωρισμένους σε ζευγάρια, να αναλογιστούν τον ορισμό των Ηνωμένων Εθνών και στη συνέχεια να αναζητήσουν πτυχές της δικής τους πολιτιστικής κληρονομιάς.
2. Οι εκπαιδευόμενοι να επιλέξουν από τη λίστα που δημιουργήθηκε, μια πτυχή της δικής τους πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία έχει σημασία για τους ίδιους.
3. Στη συνέχεια, ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να αποδώσουν την πτυχή της πολιτιστικής κληρονομιάς τους μέσω μιας μορφής τέχνης.
4. Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να μοιραστούν το έργο τους και στη συνέχεια ως τάξη, να διαλέξουν τρία έως πέντε παραδείγματα για ενδελεχή έρευνα.

Ρωτήστε τους εκπαιδευόμενους να προσδιορίσουν τους τρόπους με τους οποίους θα προστατεύσουν και θα διατηρήσουν την κληρονομιά τους.

1. Έχοντας ως βάση τον ορισμό των Ηνωμένων Εθνών ζητήστε από την τάξη να ταυτίσει το έργο που απεικονίζεται:

τέχνηρα, μνημεία, ένα σύνολο κτιρίων και χώρων και μουσεία τα οποία διαθέτουν εύρος αξιών, συμπεριλαμβανομένης της συμβολικής, ιστορικής, καλλιτεχνικής, αισθητικής, εθνολογικής ή ανθρωπολογικής, επιστημονικής και κοινωνικής σημασίας. Περιλαμβάνει την υλική πολιτιστική κληρονομιά (κινητή, ακίνητη και υποβρύχια), την άυλη κληρονομιά ενταγμένης στον πολιτισμό, καθώς και των αντικειμένων φυσικής κληρονομιάς, χώρων ή μνημείων.

2. Στη συνέχεια ζητήστε από την τάξη να προσδιορίσουν μια απειλή ή μια δυνητική απειλή για πτυχές της πολιτιστικής τους κληρονομιάς, οι οποίες παρουσιάστηκαν στο έργο.

3. Οι απειλές μπορούν να περιλαμβάνουν εκούσια καταστροφή, επαναπατρισμό ή κλιματική αλλαγή.

Αυτή η συμμαχία έκανε μια δήλωση στο Συμβούλιο του Μαρτίου 2016 για την καταδίκη της εσκεμμένης καταστροφής της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ζήτησε την εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών για την αποτροπή των καταστροφών, καθώς και για την «ευαισθητοποίηση γύρω από την αμοιβαία ενισχυόμενη σχέση ανάμεσα στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι υπερασπιστές της πολιτιστικής κληρονομιάς».

Η Ειδική Εισηγήτρια στην αναφορά της του 2016 προς τη Γενική Συνέλευση (A/71/317), παρουσίασε μια προσέγγιση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την οποία ανέλυσε, σχετικά με την εσκεμμένη καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς σε περιπτώσεις συγκρούσεων και μη, από κράτη και μη κρατικούς φορείς. Εξέτασε την επίπτωση μιας τέτοιας καταστροφής σε ένα φάσμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος συμμετοχής στην πολιτιστική ζωή. Ζήτησε αποτελεσματικές στρατηγικές σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για την αποτροπή, αλλά και τη λογοδοσία όσων θεωρούνται ότι συμμετείχαν σε τέτοια καταστροφή. Ζήτησε επίσης τη στήριξη και προστασία των υπερασπιστών της πολιτιστικής κληρονομιάς.

4. Χωρίστε την τάξη σε δύο ομάδες και ζητήστε από καθεμιά να διαλέξει ένα παράδειγμα. Ζητήστε από κάθε ομάδα να σχεδιάσει ένα πλάνο που να δείχνει τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να προστατεύσουν και να διατηρήσουν την πτυχή της πολιτιστικής κληρονομιάς που περιλαμβάνει το παράδειγμά τους.

Ένα παράδειγμα διαμόρφωσης ενός ζητήματος από τα Ηνωμένα Έθνη:

Τα αγαθά της παγκόσμιας κληρονομιάς επηρεάζονται από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στο παρόν αλλά και μελλοντικά. Η διαφύλαξή τους προϋποθέτει την κατανόηση αυτών των επιπτώσεων στην Εξέχουσα Οικουμενική Αξία και την αποτελεσματική ανταπόκριση σε αυτά.

Τα μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς ενέχουν επιλογές για τις κοινωνίες ώστε να μετριάσουν και να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή μέσω οφελών για το οικοσύστημα, όπως είναι για παράδειγμα η διαχείριση του νερού και η ρύθμιση του κλίματος, που παρέχουν, και ο άνθρακας που αποθηκεύεται σε δάση σε περιοχές Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Η πολιτιστική κληρονομιά από την άλλη μπορεί να μεταφέρει την παραδοσιακή γνώση, η οποία ενισχύει την ανθεκτικότητα απέναντι σε επερχόμενες αλλαγές και μας οδηγεί σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Τα μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς λειτουργούν και ως παρατηρητήρια της κλιματικής αλλαγής για τη συλλογή και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με εφαρμοσμένες και δοκιμασμένες πρακτικές παρακολούθησης, περιορισμού και προσαρμογής. Το οικουμενικό δίκτυο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς βοηθά επίσης στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις ανθρώπινες κοινωνίες και την πολιτιστική ποικιλομορφία, τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων, καθώς και για την παγκόσμια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά.

ΓΙΝΕ ΥΠΕΡΜΑΧΟΣ

Πώς θα αντιμετωπίσετε το ζήτημα της προστασίας και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς; Πρόκειται για Θετικό ή Αρνητικό Δικαίωμα;

- Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να συνδέσουν τις ενδεχόμενες λύσεις τους με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.
- Παρακινήστε τους εκπαιδευόμενους σε μια συζήτηση με τις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Με ποιον τρόπο συμβάλλουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης στην προστασία και τη διατήρηση της Παγκόσμιας Κληρονομιάς;
 - Ποιες δράσεις μπορεί να αναλάβει ο καθένας για να βοηθήσει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;
 - Με ποιους τρόπους ενθαρρύνουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης τα άτομα στο να γίνουν υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;

ΚΑΤΑΛΗΚΤΗΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Με τα δικά της λόγια:

ΤΝΗ: Ποιος θα λέγατε ότι είναι ο σκοπός της ζωής;

ΜΒ: Δεν θα τολμούσα ποτέ να απαντήσω σε μια τέτοια ερώτηση. Ωστόσο, θα μπορούσα να πω ότι θα ήταν καλό για όλους να πράξουν το καλύτερο δυνατό σε όλα τα επίπεδα, με πυξίδα την καρδιά τους και την αγάπη για τον συνάνθρωπο. Γιατί η αγάπη είναι η απάντηση για τα πάντα.

Και βέβαια ένιωσα χαρά. Όταν δίνεις κάτι που ουσιαστικά έχεις δημιουργήσει με την αγάπη σου, αλλά και την αγάπη του κόσμου, δεν έχεις πάρα να νιώσεις χαρά. Χαρά, γιατί πρώτον τα καταφέραμε, δεύτερον γιατί ήμασταν πολύ περισσότεροι απ' όσους νομίζαμε στην αρχή και τρίτον διότι η ιδέα για κοινωνική αλληλεγγύη και ανιδιοτελή προσφορά είχε μιλήσει στις καρδιές όλου του ελληνικού λαού. Και η αγάπη πάντα επιστρέφει.

Η Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη επέδειξε σε όλη τη ζωή της θάρρος και πίστη στην ανθρωπότητα και το απέδειξε και με τα έργα και με τα λόγια της. Μέσα από τις δραστηριότητες διαβάσατε ορισμένα από τα κείμενά της και μάθατε για ζητήματα για τα οποία ενδιαφερόταν βαθύτατα. Τώρα είναι η σειρά σας να δείξετε την πίστη σας στην ανθρωπότητα και το θάρρος σας μέσα από τα δικά σας γραπτά ή μέσα από άλλες μορφές έκφρασης.

Στο προκαταρκτικό στάδιο σας ζητήθηκε να εντοπίσετε, καθώς εργαζόσασταν στις ενότητες, δύο ή τρεις πτυχές των Δικαιωμάτων των Παιδιών, των Δικαιωμάτων των Προσφύγων και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, οι οποίες έχουν ιδιαίτερη σημασία για εσάς και να γράψετε για αυτές σε ένα ημερολόγιο ή σημειωματάριο.

1. Χωρίστε σε ζευγάρια και ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να μοιραστούν τις σημειώσεις τους. Ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να επανεξετάσουν τις σκέψεις τους από τα σημειωματάρια. Με το ζευγάρι τους να εντοπίσουν μια πράξη θάρρους και/ή πίστης, για την οποία έμαθαν και να μοιραστούν γιατί ήταν σημαντική γι' αυτούς.
2. Σε ζευγάρια, ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να συζητήσουν τις ενέργειες που θα μπορούσαν να αναλάβουν για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που τους απασχολούν. Ζητήστε τους να αναφερθούν σε θετικά και αρνητικά δικαιώματα.
3. Ζητήστε από κάθε ομάδα να δώσει μια αναφορά στην τάξη. Αναθέστε σε έναν εκπαιδευόμενο να καταγράψει τα ζητήματα και τις ενέργειες στον πίνακα.
4. Ως τάξη επιλέξτε δύο με τρεις ενέργειες που θα αναλάβετε για να τιμήσετε τη Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη και για να συνεχίσετε την κληρονομιά της.